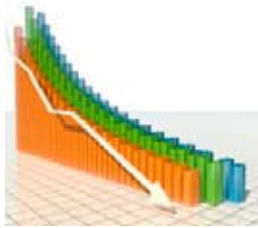

Piața auto frânează

2

Ce ascund cifrele?

3

Gazprom vrea să obțină viză de reședință și la Chișinău

4

Editorial

Vlad BERCU

MOMENTUL ADEVĂRULUI

Multe afaceri proaste se transformă într-un blestem și un adevărat chin. Nici să o gestionezi nu poți pentru că nu mai ai ce gestiona. Dar nici s-o vinzi nu-ți reușește. Este și cazul societății Perfuzon.

Aflam mai dăunăzi că întreprinderea moldo-germană este scoasă la o nouă licitație, nu mai știu a câta oară în ultimii cinci ani. Creditorii cer 3,5 milioane de euro pentru afacerea ce a intrat în insolvență, se pare, chiar din momentul fondării în 1998 pentru că a fost prost gândită și fără un plan de perspectivă fără de care orice afacere este sortită. Întreprinderea a intrat în faliment în 2000 pentru că nu a reușit să întoarcă un credit extern de milioane mărci germane, iar datoriile au ajuns treptat până la 140 de milioane de lei. În anul 2004 creditorii doreau să obțină din vânzarea acestei ruine de patru ori mai mult decât acum, 13,775 milioane de euro.

Întreprinderea mixtă moldo-germană Perfuzon a

fost deschisă la 17 martie 1998, cu o capacitate de 6,5 milioane de flacoane injectabile de soluție pentru perfuzie pe an. După ce a produs un lot de medicamente în anul 1998, Perfuzon și-a stopat activitatea, iar în anul 2000 a fost inițiată procedura de faliment a întreprinderii. Numeroasele tentative de a o da pe mână bună au eșuat.

Și dacă societății Perfuzon i-a bătut demult ceasul, momentul adevărului pentru multe firme abia urmează să vină, dacă nu chiar a venit.

Ceea ce a fost valabil ani în șir nu mai contează acum. Criza va fi examenul pe care, doresc ei sau nu doresc, vor fi nevoiți să-l treacă managerii companiilor. Pe mulți dintre ei nu ar trebui să-i înveți cum să gestioneze o afacere sau să-și asume responsabilitatea de a conduce. Însă pe valul dezvoltării rapide a afacerilor mici și mijlocii s-au ridicat manageri amatori, mai puțin instruiți, slab performanți, dar destul de ambițioși, care au mers din greșeală în greșeală. Educația lor managerială s-a limitat la niște cursuri sau seminare de duzină. Iar scopul lor a fost unul – cifra de vânzări și profitul.

Lucrurile s-au schimbat însă și vor continua să schimbe, cât de mult ar vrea unii să fie altfel. Competența profesională și managerială va fi pusă la încercare. Va trebui să înțelegem altfel ceea ce înseamnă calitate, competitivitate, profesionalism.

Și dacă nu vom înțelege? Apreciatul expert în domeniul economic, Valeriu Lazăr, constata recent că imunitatea economiei moldovenești față de criza economică a scăzut pe sfârșit de an. Această scădere a fost provocată, în fond, de factori exteriori. Dacă afacerile ineficiente vor urmări doar supraviețuirea, iar noile realități vor fi neglijate, imunitatea economiei va fi erodată din interior. Iar acest lucru este și mai grav. Criza va trece, la fel și șocul din exterior, iar afacerea proastă și ineficientă va rămâne, pe mult timp înainte, o boală nelecuită.

● Evenimentele săptămânii

Călătoriile interurbane s-au ieftinit cu 10 la sută. Decizia a fost luată de Agenția Transporturilor, care spune că a luat în calcul ieftinirea carburanților. Micșorarea prețurilor la bilete survine la șase luni după ce stațiile PECO au început să ieftinească benzina și motorina. De altfel, transportatorii au declarat că sunt gata să scumpească din nou biletele în măsura în care și prețurile la carburanți vor crește.

Exportul producției viticole s-a ridicat la 193 mln USD, în 2008, în creștere cu 45% față de anul precedent, potrivit datelor Agenției Moldova-Vin. Partea leului (164 milioane USD) a reprezentat livrările spre CSI, în timp ce exportul în Uniunea Europeană a însumat doar 24 mln USD. Principalele trei piețe de export au fost Rusia, Belarus și Ucraina. (Un material mai amplu la această temă, citiți în numărul următor – n.a.)

FMI discută cu Guvernul moldovean despre criză. Discuții în acest sens au purtat premierul Zinaida Greceanii și negociatorul-șef al FMI pentru Moldova, Graeme Justice. Executivul nu a oferit detalii despre conținutul convorbirilor. Experții declarau anterior că Guvernul și Banca Națională ar trebui să-și schimbe mixajul de politici pentru a asigura creșterea economică, chiar și în detrimentul principalului obiectiv actual – cel de menținere a inflației. FMI condiționează, printre altele, acordarea finanțării de menținerea inflației la nivelul unei singure cifre.

Citatul săptămânii. Nicu Popescu, cercetător Consiliul European pentru Relații Externe: „Moldova se află în situația unui personaj dintr-un film francez care, cazând de pe o clădire, repeta în fața fiecărui etaj: „deocamdată, totul este bine”. Dar nu contează cum cazi, ci cum aterizezi. Realitatea e că Moldova va fi lovită grav de criză. Și nici guvernul, nici partidele de opoziție nu par să se gândească la aterizare. (npopescu.yam.ro)

Reduceri la pachet cu cardurile de la Victoriabank

www.victoriashopping.md

Piața auto frânează

Vânzările de automobile noi au crescut cu un ritm intens în 2008, însă, dealerii se așteaptă la un an de cotitură pentru această industrie. Criza economică și majorarea prețurilor vor impune un „salt înapoi” în materie de vânzări, spun experții.

Potrivit datelor întreprinderii de stat Registru, peste 11 mii de automobile noi s-au vândut, anul trecut, în Republica Moldova, mai mult cu o treime decât în 2007.

Cele mai ieftine mașini noi pot fi cumpărate acum la prețuri ce variază între 5 și 6 mii de euro. Este vorba despre modelele Lada și Dacia, produse, respectiv, de către uzina VAZ din Federația Rusă și Dacia Renault din România. Raportat la salariul mediu lunar (de circa 3 mii de lei – cca 220 euro), unui moldovean i-ar trebui cel puțin doi ani pentru a aduna suma necesară pentru achiziția celui mai ieftin model. Pe acest fundal, moldovenii continuă să cumpere masiv mașini „second-hand”. Totuși, în ultimul timp a luat amploare comerțul cu autoturisme noi, sectorul fiind „ajutat” de companiile de leasing și bănci.

Dosar „Business Expert”:

În afara automobilelor noi, anul trecut, au fost vândute aproape 14 mii de unități de transport cu vârsta cuprinsă între 2 și 7 ani.

Chișinăul a interzis importul automobilelor mai vechi de 7 ani, de la 1 ianuarie 2006, anterior termenul-limită fiind de 10 ani.

La 1 februarie 2009, în Registrul de stat al transporturilor erau înregistrate peste 600 de mii de unități de transport. Mai mult de jumătate sunt autoturisme, iar restul – microbuze, camioane, motociclete, tractoare și alte tipuri de vehicule.

Prețul unui litru de benzină cu cifra octanică 95 este de circa 9 lei (0,65 euro), iar motorina costă aproximativ 10 lei/litru (0,65 euro).

Cele mai populare mărci în Moldova, 2008

Marca	Nr de mașini vândute
VAZ	1859
Dacia	1214
Toyota	1013
Mitsubishi	983
Skoda	649

Sursa: Auto Expert

În competiția „pe echipe” primul în top este gigantul rus VAZ

Cele mai populare modele în Moldova, 2008

Model	Nr de mașini vândute
Dacia Logan (+modificații)	1131
Lada 21070/21074	406
Daewoo Nexia	393
Lada 21154	389
Skoda Octavia (+modificații)	380

Sursa: Auto Expert

La concursul „individual”, însă, învingător a ieșit modelul Logan. În schimb, producătorul rus se poate mândri cu două modele în top 5.

Opinia Expertului

Andrei Tabuică: „Dealerii vor fi impuși să-și ajusteze prețurile”

Anul nou a intrat cu scumpiri pe piața auto, spune expertul independent Andrei Tabuică, realizatorul emisiunii Auto Expert, difuzată de postul PRO TV. De la 1 ianuarie 2009, accizele la mașinile noi importate în Republica Moldova au crescut cu 5%, iar un șir de uzine producătoare au majorat prețurile pentru dealeri. „În fața crizei, mulți își construiesc afacerea conform principiului „producem mai puțin, dar mai scump”. Chiar dacă nu toți au afișat până acum prețuri noi, până la vară vor fi impuși să o facă”, afirmă dl Tabuică.

Efectul scumpirii nu s-a lăsat așteptat. „În ianuarie, vânzările de mașini noi au scăzut, potrivit unor estimări neoficiale, cu până la 30 de procente. Dacă situația economică nu se va modifica, indicatorul s-ar putea agrava până la 50%. Facem un „salt înapoi”, în anul 2007”, adaugă expertul.

Scumpirea nu se referă la mașinile aflate în stoc, care dimpotrivă, s-au ieftinit. Este vorba de autoturisme produse în 2008, considerate că au deja „vechimea” de un an. În plus, dealerii se vor grăbi să își epuizeze cât de curând posibil stocurile pentru a scăpa de acest „balast”.

Andrei Tabuică mai afirmă că „au turnat gaz pe foc” companiile de leasing. Pe fundalul informațiilor despre criză, acestea au înăspriț condițiile de finanțare. „Dacă înainte, firmele acceptau o rată inițială de 10% din valoarea mașinii, acum majoritatea impun un scont de 30 sau chiar 40 la sută. În afara de aceasta, dobânzile au mișcat în sus, de la o cifră de 13,5-14%, anterior, până la peste 15 sau chiar și la 20 de procente”, precizează Andrei Tabuică.

Ghenadie Lavric: „Oamenii s-au speriat pe fundalul informațiilor despre criză”

Ghenadie Lavric, director de vânzări la compania Total Leasing spune că nu trebuie de privit spre viitor în culori atât de sumbre. „Nu am schimbat condițiile de creditare, însă, suntem mult mai prudenți în raport cu clienții. Posibil că în noua conjunctură nu toți doritorii își vor putea respecta angajamentele și de aceea ne asigurăm împotriva riscurilor nedorite”, precizează Ghenadie Lavric.

Totuși, el afirmă că vânzările de mașini s-au redus, iar descreșterea este mai mare în cazul persoanelor fizice decât a companiilor. „Probabil că oamenii s-au „speriat” mai tare pe fundalul informațiilor despre criza în lume”, adaugă expertul.

Oleg Frunze: „Criza are și efectul „civilizării” pieței”

„Anul acesta va fi mai dificil. Datele vânzărilor vor reveni la nivelul câtorva ani în urmă”, spune la rândul său Oleg Frunze, directorul salonului Alfa Auto. Mulți producători au suspendat sau au micșorat temporar producția, iar asta face ca o unitate produsă să fie mai scumpă.

„De obicei, însă, criza are și efectul „civilizării” pieței. Firmele tenebre vor fi restrânse, iar dealerii oficiali, din contră, vor fi constrânși să ofere proiecte mai avantajoase”, afirmă Oleg Frunze.

Expertul crede că nu este exclus ca producătorii de mașini să inițieze proiecte de finanțare proprii, fără a apela la intermediari ca firmele de leasing sau băncile.

CE ASCUND CIFRELE?

Valeriu Lazăr, directorul grupului de companii BIS, ex-ministrul Economiei:

Avansul economic de peste 7% pe fundalul evoluțiilor mai modeste în țările din regiune se datorează într-o anumită măsură bazei joase de comparație, adică rezultatelor sub potențial din anul 2007, dar și vitezei mult mai reduse de contaminare a economiei reale. Asta, ținând cont de faptul că Moldova, de fapt, importă factorii de criză, pe când în majoritatea țărilor, criza a migrat rapid, pe intern, din sectorul financiar în cel real.

Agricultura, de exemplu, cu o pondere de circa 9

% în formarea produsului intern brut, a crescut în 2008 cu 35,2%, după ce scăzuse cu 35% în anul 2007, când Republica Moldova a fost afectată de secetă. De fapt, creșterea reală în acest caz este de doar 0,2%, deși metodologic, în comparație anul 2007, avansul în agricultură a fost, într-adevăr, de peste 35 la sută.

Pe lângă agricultură, principalele motoare de creștere în anul trecut au fost impozitele nete pe produs și import, ce au crescut cu peste 11%, urmate de comerț, ce a înregistrat un avans de 9,5 %. Structura

creșterii economice s-a modificat radical. Dacă anul trecut, construcțiile au dus PIB-ul în sus, iar agricultura – în jos, în 2008, lucrurile aproape s-au inversat. Astfel, construcțiile au crescut în 2008 doar cu 1,1 % față de 21,2% în anul anterior, totodată gradul de influență a acestui sector asupra evoluției PIB în 2008 fiind egal cu zero.

Imunitatea economiei moldovenești în fața crizei a scăzut pe sfârșit de an, când un șir de sectoare au intrat pe minus.

Resursele și utilizările produsului intern brut în anul 2008 (calculare preliminară)

	Prețuri curente, mil. lei		Modificări față de anul precedent, %		Contribuția activităților/elementelor de utilizări la formarea PIB, %		Gradul de influență a activităților/elementelor de utilizări la creșterea(+)/descreșterea (-) PIB, %	
	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008
RESURSE								
Valoarea adăugată brută - total	44 413	51 754	2,3	6,3	83,1	82,4	1,9	5,3
Bunuri	12 950	14 696	-17,8	14,7	24,2	23,4	-5,2	3,6
Agricultura, economia vînatului, silvicultura și pescuitul	5 334	5 617	-35,0	35,2	10,0	8,9	-5,1	3,5
Industria	7 616	9 079	-0,8	0,3	14,2	14,5	-0,1	0,1
Servicii	32 679	38 517	14,0	3,8	61,2	61,3	8,0	2,3
Construcții	2 586	3 162	21,2	1,1	4,8	5,0	0,9	0,0
Comerț cu ridicata și cu amănuntul	6 714	8 224	16,5	9,5	12,6	13,1	1,9	1,2
Transporturi și comunicații	6 582	7 652	18,8	4,5	12,3	12,2	2,2	0,6
Alte servicii	16 797	19 479	10,2	1,7	31,5	31,0	3,0	0,5
Serviciile intermediarilor financiari indirect măsurate	-1 216	-1 459			-2,3	-2,3	-0,9	-0,6
Impozite nete pe produs și import	9 017	11 086	6,7	11,4	16,9	17,6	1,1	1,9
din care: impozite pe produs și import	9 816	11 823	8,4	9,2	18,4	18,8	1,5	1,7
PRODUSUL INTERN BRUT	53 430	62 840	3,0	7,2	100,0	100,0	3,0	7,2
UTILIZĂRI								
Consumul final - total	60 618	71 534	3,9	4,6	113,5	113,8	4,4	5,2
Consumul final al gospodăriilor	49 178	57 944	3,6	4,5	92,1	92,2	3,3	4,1
Consumul final al administrației publice și private	11 440	13 590	5,2	5,0	21,4	21,6	1,1	1,1
Formarea brută de capital	20 360	23 222	22,0	-0,9	38,1	37,0	7,2	-0,4
formarea brută de capital fix	18 222	21 413	25,5	1,8	34,1	34,1	7,2	0,6
variația stocurilor	2 138	1 809	-0,6	-23,9	4,0	2,9	0,0	-1,0
Exportul net	-27 548	-31 916	18,5	-4,6	-51,6	-50,8	-8,6	2,4
Export	24 354	25 603	10,5	-7,8	45,6	40,7	4,8	-3,5
Import (-)	51 902	57 519	14,6	-6,1	97,2	91,5	13,4	-5,9

Gazprom vrea să obțină viză de reședință și la Chișinău

Consiliul de directori al monopolului exporturilor de gaze naturale rusești, Gazprom, a decis să deschidă o reprezentanță la Chișinău prin care își va dirija afacerile în Republica Moldova (www.gazprom.ru). Biroul va reprezenta și susține interesele Gazprom pe piața moldovenească, dar are ca scop și căutarea unor noi modalități de prezență a grupului rusesc în această țară. Concernul rus este unicul furnizor de gaze naturale pentru Republica Moldova, care consumă anual până la 2,5 miliarde de metri cubi.

De ce ar trebui Gazprom să deschidă reprezentanță la Chișinău în situația în care deține pachetul majoritar (50% plus o acțiune) în întreprinderea moldo-rusă MoldovaGaz?

Opinia expertului

Ar putea fi explicabilă această decizie dacă luăm în considerare faptul că Gazprom nu are reprezentant în managementul companiei MoldovaGaz, spune expertul Ion Preașca, fost redactor-șef la ziarul departamental „Energia”. „Este adevărat că președintele Consiliului de administrare al întreprinderii moldo-ruse este de la Gazprom, care mai are trei reprezentanți în consiliu. Ei, însă, stau la Moscova și vin la Chișinău, doar în vizite pe o zi-două”.

„Bănuiesc că au nevoie de câteva persoane care să controleze mai bine situația de la MoldovaGaz, mai spune Ion Preașca. - În plus, până acum Gazprom nu a finanțat proiecte de infrastructură în Moldova, a lăsat lucrurile să curgă de la sine. Cei care au investit în sistemul de gaze au fost moldovenii. Astfel Moldovatrangaz a investit în conducta Bălți-Ungheni și Tocuz-Mereni. Atunci când s-a construit conducta Tocuz-Mereni Gazprom a considerat-o neimportantă, însă după ce a fost dată în exploatare s-a văzut că Moldova s-a conectat la conducta magistrală de la care, de

fapt, nu poate fi deconectată. În fond, a fost un proiect care asigură securitatea energetică a Moldovei”.

Expertul presupune că ar putea fi vorba și de proiecte comune cu Gazprom, „despre care se anunță de 4-5 ani”. În particular, a existat oferta Chișinăului de a investi în centralele termoelec-

trice de la Chișinău sau de a le prelua de către Gazprom. „Și asta poate fi la mijloc”, spune Ion Preașca. El crede că decizia de a deschide o reprezentanță a monopolului rusesc la Chișinău nu are legătură cu coordonarea fluxurilor de gaze rusești spre Balcani, „pentru că, în primul rând, toate contoarele se află pe teritoriul Ucrainei. Moldova are stații de pompare, dar nu are stații de evidență”. Pe de altă parte, „Gazprom-ul este interesat de colaborarea cu România în privința depozitului de gaze de la Mărgineni din zona Neamțului. Chiar Romgaz a invitat Gazprom la colaborare, pentru că România are capacitatea de a-l umplea”. Expertul mai crede că ar putea fi vorba și de o reorganizare a MoldovaGaz prin separarea întreprinderii de transport gaze și dispecerat de cea de furnizare și distribuție a gazelor.

Dosar „Business Expert”:

Concernul rus Gazprom are în total șase reprezentanțe - în China, Algeria, Iran, Belarus, Turkmenistan, Ucraina. La începutul lui 2009 monopolul rus a decis să-și deschidă reprezentanțe în Kazahstan și în Letonia, țară din care își va dirija afacerile din toate statele baltice.

Republica Moldova importă anual circa 2,5-2,7 miliarde metri cubi de gaze. În anul 2006 importurile au constituit în expresie valorică 189,11 mln USD, în 2007 - 225,70 mln USD, în 2008 - 285,0 mln USD.

Anual Rusia tranzitează pe teritoriul Moldovei spre România, Grecia și Bulgaria circa 25 miliarde metri cubi de gaze, în perspectivă preconizându-se sporirea livrărilor la 35 miliarde metri cubi. Segmentul conductei de gaze “Rusia-Europa”, ce tranzitează Republica Moldova, a fost construit încă în 1969. Pentru serviciile de tranzitare a gazelor naturale rusești prestate de MoldovaGaz pe teritoriul țării este aplicată din anul 2003 o plată în valoare de 2,5 dolari SUA pentru o mie de metri cubi la 100 kilometri. Tariful rămâne neschimbat, deși în ultimii trei ani prețul de import al gazelor în Republica Moldova a crescut de patru ori și a atins valoarea de 332,6 dolari pentru 1000 de metri cubi în trimestrul întâi 2009. Experții sunt de părere că tariful de transport ar trebui să fie ridicat la 5 USD pentru 1000 m³.

Tranzitul de gaze naturale rusești prin teritoriul Moldovei este asigurat de companiile Moldovatrangaz și Tiraspoltrangaz.

La mijlocul anului 2008, Gazprom a anunțat că va elabora un program de investiții pe o perioadă de trei ani de modernizare a rețelelor de transportare a gazelor din Moldova. Conform datelor companiei, gradul de uzură al conductelor de gaze din țară depășește 60 la sută.

Crearea întreprinderii mixte moldo-ruse MoldovaGaz a fost votată de către Parlamentul moldovean la 6 decembrie 1994 după o dispută aprinsă și contradictorie pe marginea unei datorii de 250 milioane de dolari față de Gazprom și reducerea livrărilor de gaze. Cu câteva luni până la adoptarea deciziei oficiali de la MoldovaGaz declarau: „n-am avut și nici n-avem de gând să achităm datoriile pentru livrările de gaze naturale din Rusia prin transmiterea unei părți din acțiuni Societății pe acțiuni Gazprom”. “Ar fi o ineptie să se procedeze astfel, căci însăși modalitatea de achitare a unor datorii cu patrimoniul republicii este inadmisibilă și inacceptabilă”, declara directorul general al MoldovaGaz de atunci Boris Carandiu.

Inițial se discuta cedarea a 20-30 la sută din acțiunile distribuitorului de gaze din Republica Moldova. Potrivit votului din 6 decembrie 1994, Gazprom deține 50% plus o acțiune la MoldovaGaz, guvernul moldovean - 35,33%, iar autoritățile de la Tiraspol - 13,44%.

Te ajută să crești

Str. Alexandru cel Bun 51
 Tel.: 27-93-31, 27-93-13
 www.raiffeisen-leasing.md

**Raiffeisen
LEASING**

G7: stabilizarea economică este cea mai înaltă prioritate, protecționismul trebuie eliminat

Membrii G7 și-au stabilit drept "cea mai înaltă prioritate" "stabilizarea economiei mondiale și a piețelor financiare" și se angajează să lupte împotriva oricărei forme de protecționism, potrivit unui comunicat publicat sâmbătă, la finalul reuniunii de la Roma.

"Stabilizarea economiei mondiale și a piețelor financiare rămâne cea mai înaltă prioritate a noastră", potrivit comunicatului semnat de miniștrii de finanțe și de bancherii din cele mai bogate țări ale lumii, care formează G7 - (Statele Unite, Marea Britanie, Japonia, Germania, Franța, Italia și Canada).

G7 estimează, în același timp, că "este necesară o reformă urgentă a sistemului financiar internațio-

nal", în condițiile în care criza a pus în lumină "slăbiciunile profunde" ale acestui sistem.

"Am adoptat, în mod colectiv, măsuri excepționale pentru a răspunde acestor provocări și ne reafirmăm angajamentul de a acționa împreună, folosind o paletă completă de instrumente, pentru a susține creșterea economiilor, a numărului de locuri de muncă și pentru consolidarea sectorului

financiar", potrivit comunicatului citat.

Miniștrii de Finanțe din G7 se angajează să nu cedeze în fața tentațiilor protecționismului, în condițiile în care SUA și Franța au fost puternic criticate pentru o serie de măsuri care ar fi putut afecta libertatea piețelor.

G7 "rămâne angajat pentru a evita măsuri protecționiste, care nu fac decât să exacerbeze" tendințele economice negative, și să nu ridice noi bariere economice.

G7 salută, de altfel, "măsurile bugetare adoptate de autoritățile chineze" și "confirmarea angajamentului de a promova o rată de schimb mai flexibilă, care să permită aprecierea yuanului și o creștere mai echilibrată în China și în restul lumii".

Moldovenii duc peste hotare mărfuri de mii de dolari, aduc – de milioane

Persoanele fizice au exportat anul trecut din Republica Moldova mărfuri și servicii în valoare de circa 200 de mii de dolari, în timp ce importul realizat de cetățeni s-a cifrat la 174 de milioane de dolari.

Potrivit datelor Biroului Național de Statistică, valoarea mărfurilor aduse de peste hotare de către persoane fizice este de aproape 900 de ori mai mare decât valoarea produselor livrate în afara țării.

Totodată, situația nu pare să se schimbe „în bine”. Volumul exportului a scăzut, anul trecut, cu 29%, în timp ce importurile s-au majorat cu aproape 27 la sută față de 2007. „Tendința se datorează majorării importurilor de autoturisme din Germania, Italia, Franța și

SUA”, explică experții Biroului de Statistică. Anul trecut, valoarea mașinilor importate a fost cu 22% mai mare decât în 2007.

Statisticile cu privire la exportul-importul realizat de persoane fizice sunt întocmite în baza declarațiilor vamale și nu includ operațiunile efectuate în stânga Nistrului și municipiul Bender.

Agentia Fitch a coborât ratingul Ucrainei

Agentia Internațională de Rating Fitch a redus ratingul pe termen lung al Ucrainei de la "B +" la "B", informează UNIAN. De asemenea, agenția a lăsat în vigoare o prognoză negativă de clasament.

Pe parcursul anului trecut, Fitch a revizuit ratingul Ucrainei de trei ori, de fiecare dată coborându-l. În luna mai, Fitch a coborât perspectivele de rating Ucrainei la "pozitiv" la "stabil", la sfârșitul lunii septembrie, de la "stabil" la "negativ", și în octombrie de la "BB-" la "B +".

Motivul revizuirii și reducerii rating-ului a servit instabilitatea economică din țară și riscurile provocate de criza financiară mondială.

Investiții străine directe (mIn USD)

	2006			2007			2008		
	intrări	ieșiri	net	intrări	ieșiri	net	intrări	ieșiri	net
Investiții străine	384,87	133,08	251,79	574,61	93,22	481,39	825,54	181,06	644,48
peste hotare	8,51	7,77	0,74	5,51	17,54	-12,03	9,71	44,83	-35,12
în economia națională	376,36	125,31	251,05	569,10	75,68	493,42	815,83	136,23	679,60
capital social	129,12	10,10	119,02	251,67	22,41	229,26	443,89	29,42	414,47
sector bancar	33,18		33,18	39,98		39,98	31,12		31,12
alte sectoare	95,94	10,10	85,84	211,69	22,41	189,28	412,77	28,42	383,35
venit reinvestit	41,59		41,59	112,81		112,81	103,05		103,05
sector bancar	7,09		7,09	27,57		27,57	26,25		26,25
alte sectoare	34,50		34,50	85,24		85,24	76,80		76,80
alt capital (alte sectoare)	205,65	115,21	90,44	204,62	53,27	151,35	268,89	106,81	162,08

Străinii au depus în băncile moldovenești 60 milioane de dolari, în 2008

Ratele înalte ale dobânzii oferite de băncile din RM, până la 23-24% în lei moldovenești și 13-15% în valută străină, au fost unele din cele mai atractive din regiune. Atrăși de profitul înalt pe depozitele bancare, cetățenii străini, au adus în Republica Moldova direct sau prin intermediari, sume importante pe care le-au convertit în lei moldovenești și le-au depus la bancă, în fond pe un termen de 6-12 luni.

Unii economiști au declarat că ponderea depunerilor nerezidenților în totalul depozitelor în băncile moldovenești se ridică la 25-30 la sută, cifră contestată de oficialii ai Băncii Naționale. Potrivit datelor BNM, la situația de la 31 ianuarie 2009 cota depozitelor constituite de nerezidenți era de 8,5 la sută din totalul depunerilor rezidenților și

Depozitele străinilor (nerezidenților) în băncile moldovenești au crescut, în anul 2008, în valoare netă cu 55,9 milioane de dolari SUA, potrivit ultimului raport trimestrial al Băncii Naționale a Moldovei (BNM).

nerezidenților. Anterior guvernatorul Băncii Naționale, Leonid Talmaci, a declarat că BNM este la curent cu faptul că străinii aduc bani în Republica Moldova pentru ai depune în băncile comerciale, însă numărul lor este mic și pot fi monitorizați.

„Sunt foarte puțini. Noi urmărim acest lucru și nu vedem careva probleme”, a declarat guvernatorul BNM. Potrivit acestuia, străinii care depun banii în bănci ar trebui „să aibă teamă”, pentru că „astăzi poți câștiga, profitând de dobânzile înalte pe care le oferă băncile, iar mâine poți pierde. Este și riscul băncii”.

În 2007 depozitele nerezidenților s-au mărit în valoare netă (diferența între depozite și retrageri după expirarea scadenței – n.r.) cu 60,56 milioane de dolari SUA, iar în 2006 – cu 53,32 milioane, mai arată raportul BNM.

Depozitele cu dobândă, constituite de persoanele juridice și fizice în băncile moldovenești în 2008, s-a majorat cu 21,95% și au atins nivelul de 24,7 miliarde de lei (circa 2,4 miliarde de dolari SUA).

Datoria externă a trecut peste 4 miliarde de dolari

Republica Moldova înregistra la finele lunii decembrie 2008 o datorie externă de 4,077 miliarde de dolari SUA, cu 22,7 la sută mai mare decât la sfârșitul lui 2007, ca urmare a creșterii datoriei externe private negarantate public, potrivit ultimului raport trimestrial al Băncii Naționale a Moldovei (BNM). Din totalul datoriei, 36,4 la sută reprezintă angajamentele pe termen scurt.

La sfârșitul lui 2007, datoria externă era de 3,323 miliarde de dolari, iar la finalul anului 2006 – 2,528 miliarde. Datoria externă privată negarantată a crescut pe parcursul anului 2008 cu 31,3 la sută, până la o cifră de 3,11 miliarde dolari, în timp ce statul s-a împrumutat cu mult mai puțin, datoria externă publică și public garantată a crescut cu 1,3 la sută.

Angajamentele sub formă de împrumuturi și titluri de valoare se ridică la 2,839 miliarde, din care datoria privată constituie 66,3 la sută, iar ce publică – 33,7 la sută. Datoria BNM față de FMI s-a majorat cu 4,8 la sută, iar stocul datoriei de stat s-a majorat cu 1,7 la sută. Credite noi sub garanția Guvernului nu au fost contractate.

Sectorul privat este acela care se împru-

mută cel mai mult în ultimii ani, valoarea stocului s-a dublat în anii 2006-2008. Numai în anul trecut sectorul privat a luat cu împrumut 968,5 milioane de dolari SUA, din care 233,1 milioane au fost contractate de bănci. Agenții economici privați au efectuat plăți reale pe împrumuturi, fără a lua în considerare dobânda, în sumă de 414,8 milioane de dolari SUA. În ultimii trei ani s-au dublat și arieratele (datoriile neachitate la timp), care au atins cifra de 130,28 milioane de dolari SUA.

Ziarul electronic Business Expert este un proiect al Asociației Ziariștilor Economisti și al Clubului Presei Economice, desfășurat cu suportul PR companiei Profile.

Ziarul are o periodicitate bisăptămânală.

Business Expert este distribuit la peste 1200 de manageri ai companiilor din Republica Moldova.

Pentru amplasarea publicității și alte informații tel. 211868, 211869, buletin@businessexpert.md

COMPANIA INTERNAȚIONALĂ DE ASIGURĂRI "ASITO" S.A.

ASIGURAREA TURIȘTILOR PE DURATA CĂLĂTORIEI PESTE HOTARE

Compania Internațională de Asigurări „ASITO” Vă propune o asigurare care Vă garantează un suport financiar în caz de dereglare a sănătății peste hotare.

Avantajele asigurării la „ASITO”:

- Consecințele accidentului suportat peste hotarele țării;
- Pierderea bagajului Asiguratului;
- Asistență juridică în cazul pierderii pașaportului internațional;
- Anularea sau întreruperea călătoriei.

Asigurarea acoperă următoarele riscuri:

- Îmbolnăvire subită acută (insolație, reacție alergică, arsuri, degerături, dereglarea funcției sistemului digestiv, boli inflamatorii acute ș.a.);
- Acutizarea maladiei cronice;
- Evacuare medicală, în cazul în care starea pacientului permite transportarea acestuia;
- Repatriere postmortem în cazul decesului Asiguratului.

Costul asigurării:

Pentru 7 zile în România clientul va achita doar 0,41€ pe zi, fiind asigurat la suma de 15000 €.

Pentru 7 zile în Franța, Italia sau Germania doar 0,54€ pe zi, fiind asigurat la suma de 30000€.

CU „ASITO” INVESTEȘTI ÎN SĂNĂTATE!

tel. **233 500**

